

Obr. 12. Hvezdlice. Poloha zkoumané terénní deprese na digitálním modelu reliéfu. Grafika E. Urban.

Fig. 12. Hvezdlice. Location of the excavated terrain depression on the digital elevation model. Graphic by E. Urban.

K posledně zmíněným lokalitám se řadí také sídliště rozprostírající se na rozhraní katastrů tří obcí (Staré Hvezdlice, Nové Hvezdlice, Orlovice) v lesní trati „Klín“. Z geografického hlediska se stopy osídlení váží na rozlehlé ploché návrší (se stejnojmennou kótou 448 m n. m.), pozvolna sklánějící se k jihozápadu do údolí Starohvezdlického potoka. Lokalita byla objevena již v průběhu 80. let minulého století při průzkumu lesní školky, kdy zde došlo k nálezům kolekce štípané industrie a keramiky mladšího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Další materiál, včetně štípané industrie z obsidiánu, se má údajně nacházet v soukromé sbírce (Šedo 1987, 84). V roce 2022 identifikoval E. Urban na digitálním modelu reliéfu stopy terénních depresí v sousední trati „Zadní jezírko“ (k. ú. Staré Hvezdlice), cca 200 m západně od okraje původně uváděného rozsahu lokality (podle Státního archeologického seznamu; obr. 12). Ze zjišťovací sondy položené do jedné z uvedených (v terénu dodnes viditelných) depresí se podařilo vyzvednout 17 keramických fragmentů, které umožňují rámcovou dataci souboru do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Soubor obsahuje jen velmi málo zlomků s vyšší vypovídací hodnotou, snad jen přítomnost masivního výrazně odsazeného výčnělku by mohla ukazovat na příslušnost k mladšímu stupni kultury s moravskou malovanou keramikou. Kromě keramiky byly získány ještě dva drobné semikortikální úštěpy ze silicitu krakovsko-čenstochovské jury. Ve výplni sondy tvořené sprašovitou půdou (maximální hloubka sondy dosáhla 40 cm), bylo možné od hloubky 20 cm pozorovat izolovaně se vyskytující drobné uhlíky. Na bázi deprese pak spočívala 3–5 cm mocná propálená vrstva.

Zda se podařilo objevit zcela novou lokalitu či pouze rozšířit původní předpokládaný rozsah osídlení v trati „Klín“ není zřejmé, proto bude k zodpovězení této otázky nutné realizovat další terénní prospekce.

Literatura

- Čižmář, I., Hajnalová, M., Martínek, J., Parma, D., Popelka, M., Urban, E. 2021: Nová pravěká ohrazení na Vyškovsku. Výsledky využití digitálních výškopisných modelů a terénní prospekce v roce 2020. *Pravěk. Nová řada* 29, 193–208.
- Šedo, O. 1987: Informace o výsledcích archeologických průzkumů Muzea Vyškovska (okr. Vyškov). *Přehled výzkumů* 1984, 83–85.

Summary

Systematic research on the prehistoric occupation in the forested central part of the Litenčice Hills continued in 2022. By studying the digital elevation model, E. Urban identified terrain depressions (Fig. 12) in ‘Zadní jezírko’ field (Staré Hvezdlice cadastral area, Vyškov District). A test pit subsequently dug in one of the depressions yielded a small assemblage of pottery and the chipped stone industry, which probably date to the later phase of the Moravian Painted Ware culture. The question remains whether a completely new site has been discovered or if this location only extends the presumed area of the Neolithic settlement situated in the neighbouring field ‘Klín’ (cf. Šedo 1987). Therefore, further archaeological fieldwork will be pursued to understand the development of this area.

Jaroslav Bartík, Eliáš Urban

Chvalnov-Lísky (k. ú. Lísky, okr. Kroměříž) „Němčinek“.

Želiezovská skupina. Výšinné sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1741408N, 17.2256140E; 49.1740099N, 17.2263779E; 49.1758483N, 17.2273945E; 49.1755380N, 17.2284616E

Ve dnech 22. 4. – 2. 5. 2022 proběhl v rámci přípravy stavby VTL plynovodu Moravia záchraný archeologický výzkum na lokalitě Chvalnov-Lísky 2, trať „Němčinek“. Výzkum protnul část výšinného sídliště mladšího stupně kultury s lineární keramikou. Lokalita se nachází na výrazném návrší situovaném ve zvlněné krajině s mnoha údolími, mezi Litenčicemi a Střílkami. Nadmořská výška se zde pohybuje okolo 360 m. Prozkoumáno bylo celkem sedm zahloubených objektů, což zřejmě představuje pouze část z původního sídliště.

V nepočteném keramickém inventáři jsou výrazné fragmenty s přeseky, degenerovanými výzdobnými motivy a vícenásobnými rytými liniemi s oválnými notami, charakteristické pro závěrečné fáze mladšího stupně kultury s lineární keramikou (Čižmář 1998). Několik kusů s atypickou výzdobou a odlišným keramickým těstem evokuje motivy želiezovské skupiny.

Ojedinelý střep kultury zvoncovitých pohárů nalezený ve výplni jednoho z prozkoumaných objektů naznačuje na lokalitě i mladší, výzkumem nezachycené, lidské aktivity.

Literatura

- Čižmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě. Poznámky k vývoji výzdobného stylu. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* LXXXIII(1–2), 105–139.

Summary

A part of the settlement dating to the late phase of the Linear Pottery culture was discovered on a distinct hillock in ‘Němčinek’ field near Chvalnov (Lísky cadastral area, Kroměříž District) in connection with the Moravia high-pressure gas pipeline construction. Several ceramic fragments found at the site were decorated with patterns resembling the characteristic style of the Želiezovce group.

Vít Záhorák